

تخلفات پرو، مسمی

تخلف پژوهشی:

هرگونه سوء استفاده از تولیدات علمی و ارائه اطلاعات نادرست.

اهداف

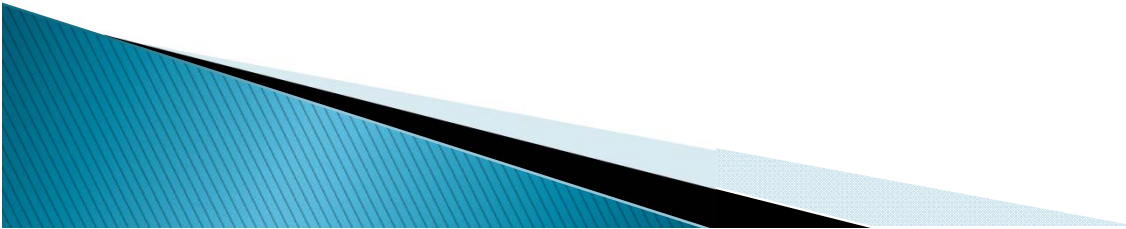
• صیانت از مالکیت فکری و رعایت حقوق مادی پژوهشگران.

• ارج نهادن به اصول اخلاق علمی و پایداری به آن در جامعه علمی.

• جلوگیری از تضعیف اعتبار علمی کشور.

آثار پژوهشی و محصولات علمی

- 1- طرح پژوهشی و یا ایده مکتوب
- 2- اختراع یا کشفیات، طرح صنعتی
- 3- کتاب
- 4- مقاله
- 5- گزارش علمی و فنی مکتوب
- 6- نرم افزار و برنامه رایانه ای و مستندات مربوط
- 7- پایان نامه و رساله
- 8- آثار هنری بدیع

مصادیق تخلفات پژوهشی

الف- سوء رفتارهای پژوهشی

ب- عدم تعهد و مسئولیت نسبت به ذینفعان

ج- عدم رعایت حقوق آزمودنی‌ها

د- جعل داده‌ها

ه- تحریف داده‌ها

و- سرقت علمی

ز- اجاره‌ی علمی

ح- عدم رعایت حقوق مالکیت معنوی و مسئولیت پژوهش انجام شده

ط- انتشار محدود

ی- هم‌نشانی انتشارات

ک- خرید و فروش آثار پژوهشی

ل- جعل هویت

الف- سوء رفتارهای پژوهشی

- (۱) عدم داشتن دانش تخصصی و صلاحیت علمی در موضوع مورد پژوهش.
- (۲) عدم مراعات صداقت در ارائه گزارش کارهای علمی خود برای کسب امتیازات علمی و اداری و ترفیع و ارتقا.
- (۳) جانبداری در فرآیند انجام پژوهش با دخالت دادن پیش فرض‌ها و تمایلات خود، دیگران یا مؤسسه‌ی سفارش دهنده‌ی پژوهش.
- (۴) عدم ارائه نتایج واقعی پژوهش بدلیل ترس و تأثیر فشارها و جهت‌گیری‌های سوء پیرامون پژوهشگر.
- (۵) عدم پایبندی به عنصر زمان (موعد مقرر) در انتشار نتایج پژوهش (امتناع از انتشار نتایج بدست آمده پژوهش در بازه زمانی معین، بدلیل منافع سودجویانه از روی عمد یا به طور سهوی).
* فقط به دلایل امنیتی می‌توان انتشار نتایج پژوهش را به زمان دیگری موکول کرد.
- (۶) ابهام و عدم دقت در تدوین گزارش پژوهش با روشن و شفاف نبودن مرز بین دست‌آوردهای علمی پژوهشگر و یافته‌های گرفته شده از کار دیگران.
- (۷) بازنویسی گفته‌های دیگران، بازی با الفاظ، زیاده‌نویسی، کلی‌گویی، جزم‌اندیش و مصرف‌گرایی.
- (۸) تعصب، حسادت، کینه و خشم، غرض‌ورزی عاطفی، توهین و جسارت، تحقیر و استخفاف دیگران، حرمت‌شکنی، بزرگ‌نمایی خود و موضوع، انفعال در نگره‌ها و باورها به دلیل دگر باوری، فریب، آزار و اذیت، بهره‌برداری ناپسند از واژه‌ها و افراد.
- (۹) استفاده و استناد به منابع مشکوک و فاقد اعتبار علمی (مجله، سایت حامی مقاله و نویسنده مقاله).
- (۱۰) عدم رعایت منافع ملی در کلیه مراحل انجام پژوهش.

۱۱) استفاده خلاف واقعیت از عناوینی مانند دکتر، کارشناس ارشد، استاد، دانشیار، استادیار و ... در آثار پژوهشی.

۱۲) هر گونه حذف و تغییر در نشانی اصلی نویسنده یا نویسندگان مقالات علمی.

۱۳) عدم استفاده از واژه‌های متناسب با کار انجام شده نظیر ترجمه، تألیف، تصنیف، تحقیق.

ب- عدم تعهد و مسئولیت نسبت به ذینفعان

۱۴) عدم رعایت منافع ذینفعان در تمام مراحل پژوهش.

۱۵) انتساب غیر واقعی پژوهش با افراد فاقد هویت واقعی و فرد یا افرادی که هیچ نقشی در پژوهش ندارند و حذف مؤلف حقیقی (فرد یا افرادی که نقش به سزایی در جنبه‌های علمی پژوهش داشته‌اند) از فهرست نویسندگان.

* در تمامی کارهای نوشتاری مشارکتی، باید نام کلیه کسانی که در انجام پژوهش، جمع‌آوری داده‌ها و نظیر آن مشارکت علمی داشته‌اند به عنوان مؤلف ذکر شود. در صورت عدم رضایت آنان، یک یا چند مؤلف مجاز به استفاده از داده‌های آنها نمی‌باشند.

۱۶) عدم رعایت ترتیب درج اسامی بر اساس سهم هر یک از نویسندگان در نگارش پژوهش و مشارکت خلاقانه‌ی آنها.

۱۷) سوء استفاده از منابع مالی تخصیص داده شده جهت انجام پژوهش.

۱۸) کتمان نتایج خاصی از تحقیق در ازای دریافت وجوهی از متولیان تحقیق یا تهیه گزارش‌های چندگانه که موجب مخدوش شدن نتایج تحقیق و سردرگمی خوانندگان می‌شود.

۱۹) **عدم اظهار اطلاعات مربوط به بودجه، افراد و یا مؤسسات حمایت کننده و مرتبط با پژوهش و یا اظهارات غیر واقعی در این ارتباط.**

۲۰) **عدم اعلان نام مرکزی که پژوهش در آنجا انجام شده.**

۲۱) **تهیه و ارسال مقاله با ذکر نام همکاران و بدون اطلاع قبلی آن‌ها از محتوای مقاله و محل ارسال آن.**

ج- عدم رعایت حقوق آزمودنی‌ها

۲۲) **عدم معرفی مناسب پژوهشگر به آزمودنی‌ها و ارائه‌ی اطلاعات نادرست درباره‌ی خود به آن‌ها.**

۲۳) **عدم روشن‌گری آغازین در خصوص پژوهش (نوع پرسش‌های پژوهش، درجه‌ی حساسیت این پرسش‌ها و تأثیرهای احتمالی پژوهش بر آنها) به آزمودنی‌ها.**

۲۴) **اجبار آزمودنی‌ها جهت مشارکت در پژوهش.**

۲۵) **عدم رعایت حریم خصوصی آزمودنی‌ها.**

۲۶) **استفاده و کاربرد اطلاعات مربوط به آزمودنی‌ها در شرایط خارج از هدف‌های پژوهشی و یا برای مقاصد شخصی.**

۲۷) **عدم رعایت رازداری و ناشناخته ماندن آزمودنی‌ها در پژوهش (افشای هویت).**

۲۸) افشای عناوین و نتایج فعالیت‌های پژوهشی که جنبه محرمانه دارند.
۲۹) انتشار اسرار و اطلاعات اشخاص یا نهادهای بدون اطلاع و مجوز صاحبان حق.
۳۰) عدم رعایت سلامت، ایمنی، ضوابط و استانداردهای لازم جهت حفاظت و آسایش آزمودنی‌های (انسان، حیوان، گیاه، اشیاء، اسناد و مدارک، آثار باستانی و محلی) در حین پژوهش به بهانه پیشرفت علم و منافع جامعه.

د- محل داده‌ها

- ۳۱) ساخت، ثبت و انتشار داده‌ها یا نتایج یک پژوهش یا محصول علمی به صورتی که تمام یا بخشی از داده‌ها یا نتایج مذکور اصلاً وجود نداشته یا غیر واقعی باشد. مانند:
- * ارائه‌ی نتیجه‌های ساختگی به عنوان نتیجه‌های آزمایش یا خروجی دستگاه‌های اندازه‌گیری یا نرم افزار.
 - * جابجا کردن نتیجه‌های یک بررسی با نتیجه‌های بررسی دیگر.
 - * ساختن داده‌های غیر واقعی و یا دادن گزارش غیر واقعی یا ثبت غیر واقعی از آنچه روی نداده است.
 - * ارائه اطلاعات ساختگی که در واقع هیچ اقدامی برای گردآوری آنها نشده است.
 - * داده‌سازی و استفاده از داده‌های مشابه جوامع تحقیقاتی دیگر.

ه- تحریف داده؛

- ۳۲) دستکاری یا حذف عمدی کامل یا بخشی از داده ها، مراحل، روش ها، تجهیزات و مواد مورد استفاده در مطالعه و پژوهش به صورتی که با داده یا یافته های واقعی متفاوت باشد. مانند:
- * ارائه ی مراحل آزمایشگاهی یا فرآیندهای غیر واقعی تحلیل، برای رسیدن به نتیجه هایی که در مقاله داده شده است.
 - * دست کاری نتیجه های به دست آمده از شبیه سازی یا آزمایش های تجربی.
 - * حذف بخشی از داده ها، نتیجه های آزمایشگاهی، یا بخشی از تحلیل های نظری که ارائه ی آنها، نتیجه های به دست آمده را مورد تردید قرار می دهد.
 - * استفاده از نرم افزارهای مختلف برای ایجاد تغییرهای غیر واقعی مورد نظر در شکل ها یا نمودارها.
 - * دست کاری شرایط آزمایشگاه برای رسیدن به نتیجه های دلخواه.
 - * خوش رنگ و آب جلوه دادن یا بزرگنمایی امور کوچک با هدف پنهان کردن واقعیات بزرگتر.
 - * دست بردن در داده ها، حذف تعدیل و یا اضافه کردن به داده ها به نحوی که آنچه ارائه می شود کاری نو بنماید و یا نظریه ای خاص با اینکار دست جلوه کند.
 - * دستکاری کردن عمدی در دستگاهها و روند تحقیق و آزمایش به نحوی که نظریه ای خاص درست یا غلط جلوه کند.
 - * بیان ادعا یا پدیده ای که واقعی نباشد.

و- سرقت علمی

۳۳) کپی برداری کامل یا بخشی از یافته های پژوهشی یا محصولات علمی بدون استناد و ارجاع مناسب به صاحب اثر، شامل:

- * اقتباس نزدیک افکار و الفاظ نویسنده ی دیگر.
- * تناظر یک به یک در بیان اندیشه ها و شباهت های ساختاری در نوشتار.
- * انتساب ایده ها، نظریات، فرآیندها، نتیجه ها یا کلمه های دیگران به خود، بدون ارجاع مناسب و با نیت ارائه بعنوان کار خویش.
- * استفاده کردن از نظریات یا کارکرد افراد دیگر و ارائه آن بعنوان کار خود بدون ذکر نام و یا دادن اعتبار به آنها.
- * استفاده یا تقلید از زبان، فکر و یا نوشته نویسنده دیگر و ارائه آن بنام خویش.
- * استفاده از کار شخص دیگر به شکل کلمات، فرآورده ها و یا نظریات برای نفع شخصی، بدون ارجاع به کار اولیه.
- * ترجمه ی کل یا بخشی از آثار دیگران بدون کسب اجازه از مبادی ذی ربط، و معرفی آن به عنوان یک پژوهش اصیل علمی.
- * برداشتن اصل یک مقاله و ثبت آن به نام خود در محل دیگر مانند ترجمه یک مقاله ISI و چاپ آن در مجلات علمی داخلی.
- * ارایه مقاله چاپ شده دیگران در سمینارهای داخل یا خارج کشور.
- * استفاده کامل یا بخشی از مقالات، پایان نامه و کتب چاپ شده دیگران بدون ارجاع به نویسندگان مقاله، پایان نامه، کتب یا اثر.
- * کپی برداری غیر قانونی از نتایج پایان نامه دیگران.

- * عدم رعایت کلیه ی موازین اخلاقی مرتبط با منابع و آثار چاپی در هنگام استفاده از منابع و آثار الکترونیکی.
- * عدم رعایت ارجاع دهی طبق سنتهای ای پی ای یا شیکاگو و سایر نظامها ارجاع دهی مرسوم.
- * کپی برداری یا ترجمه مستقیم اغلب، شامل استفاده یک پاراگراف یا بیشتر، از منبع اصلی به شکل "کلمه به کلمه" یا "جمله به جمله" (بدون پاورقی) می باشد.
- * کپی برداری غیر قانونی از نتایج مقالات: استفاده از اصل جمله و آوردن آن در مقاله دیگر، بدون ارجاع به متن اصلی و اجازه ی کتبی از مالک معنوی آن در صورت استفاده از شکلها، نمودارها، جداول، منحنی، عکس، روشهای انجام یک فرآیند، پرسشنامه ی تدوین شده و هر چیز دیگری که مستقیماً توسط مؤلف حاصل نشده باشد.
- * کپی نمودن جملات کلمه به کلمه یا مونتاژ نمودن پاراگراف ها جمله به جمله از منابع گوناگون، علیرغم اشاره به مأخذ آن ها در انتهای هر جمله یا پارگراف.
- تبصره:** بیان مستقیم از منبع دیگر با ذکر مرجع صرفاً داخل گیومه بلامانع است.
- * کپی برداری از ساختار یا الگوریتم نوشتاری دیگران، به عبارت دیگر، دنبال کردن الگوی چهارچوب نوشتاری دیگران به همان فرم.
- توضیح:** منظور از ساختار یا الگوریتم نوشتار، متدلوژی پژوهش در فرمت تئوری یا روش انجام آزمایش تحقیقات است. به عبارت دیگر زمانی می توان از روش تحقیق تئوری یا آزمایشگاهی دیگران استفاده نمود که به روشی بیان شود که روش برگرفته از کدام منبع یا مرجع است.

ز- اجاره علمی

(۳۴) منظور این است که پژوهشگری به جای آن که خود به انجام پژوهش بپردازد، افرادی را برای این منظور به کار گیرد و خودش در فعالیت پژوهشی چندان تلاش نکند، سپس، بعد از تحویل کار، با دخل و تصرف اندکی در پژوهش صورت گرفته، آن را به نام خود منتشر نماید.

ح- عدم رعایت حقوق مالکیت معنوی و مسئولیت پژوهش انجام شده

- (۳۵) چاپ مقاله توسط دانشجو (پس از فارغ التحصیلی) به طوری که استاد(ان) راهنما و یا همکاران فعالیت علمی از مفاد آن مطلع نباشند.
- (۳۶) نپذیرفتن مسئولیت محتوای مقاله (صحت مطالب مندرج در مقاله)، توسط نویسندگان آن.
- (۳۷) عدم پذیرش مسئولیت گروه پژوهشی و صحت کل پژوهش توسط نویسنده ی مسئول.
- (۳۸) عدم سپاسگزاری از افراد حقیقی و حقوقی مشارکت کننده در پژوهش، در بخش سپاسگزاری که نویسنده یا نویسندگان براساس مستندات، ملزم به ذکر نام آن ها بوده اند.
- (۳۹) انتساب غیرواقعی پژوهش به موسسه ای که نقشی در اصل پژوهش مربوط یا در فعالیت حرفه ای فرد نویسنده نداشته است.
- (۴۰) عدم رعایت ترتیب درج اسامی در مقالات مستخرج از پایان نامه به ترتیب، اسم دانشجو، استاد(ان) راهنما و استاد(ان) مشاور.
- (۴۱) عدم پاسخگویی استاد راهنما نسبت به محتوای پایان نامه (درستی/نادرستی) به عنوان شخص مسئول.
- (۴۲) اضافه نمودن اسم افراد در مقاله جهت ارتقای اعتبار مقاله بدون اطلاع آن ها.

۴۳) دادن اطلاعات پایان نامه دانشجویی در حال دفاع یا فارغ التحصیل توسط استاد(ان) راهنما یا مشاور، به دیگران و چاپ آن در قالب مقاله حتی در صورت ذکر نام دانشجو یا انتشار آن به صورت پایان نامه افراد دیگر.

۴۴) مصادره یا سوء استفاده از ایده ها یا اطلاعات یک اثر تحت داوری توسط سردبیران و داوران این آثار که برای مجلات، کنفرانس ها و ... ارسال شده است.

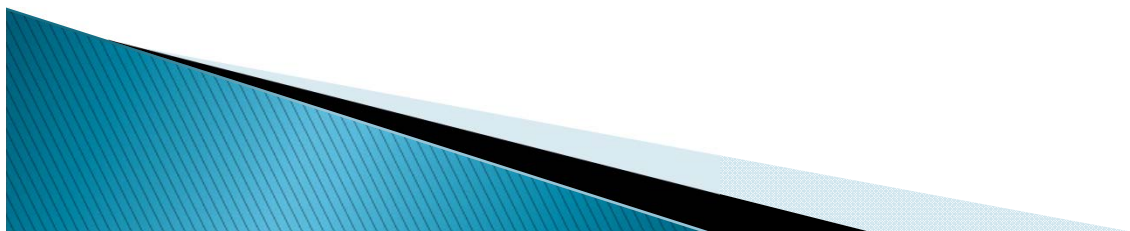
۴۵) انتشار نتایج طرح های پژوهشی، پایان نامه ها و رساله ها توسط دانشجویان و اعضای هیأت علمی در قالب کتاب، مقاله و ... بدون هماهنگی و اخذ مجوز از معاونت پژوهشی دانشگاه به عنوان مالک حقوق مادی و معنوی این دست پژوهش ها.

۴۶) چاپ مقالات با استفاده از پایان نامه دانشجویی توسط استاد راهنما یا مشاور بدون درج نام دانشجو یا همکار پایان نامه و رساله.

۴۷) استفاده های غیرقانونی از مواد، محتواها، نشان های تجاری، رموز تجاری یا اموال فکری تحت پوشش قانون کپی رایت.

۴۸) استفاده از نام، عنوان و آرم موسسات و سازمان ها بر روی کتاب، مقاله و ... بدون کسب مجوز.

۴۹) ترجمه متون علمی و ادبی بدون اخذ مجوز از نویسنده اصلی اثر.

ط- انتشار محدود

۵۰) چاپ مجدد یک کتاب، مقاله و اثرات ادبی و علمی یا بخش هایی از آن ها که قبلا در یک نشریه ی چاپی یا الکترونیکی با چاپ رسیده باشد.

- * چنان چه نویسنده ی مقاله ای که در یک نشریه در دست بررسی برای انتشار است، تصمیم بگیرد، به هر دلیلی، آن مقاله را برای نشریه ی دیگری ارسال نماید، باید ابتدا انصراف خود را از انتشار مقاله، به صورت کتبی به نشریه ی اول اعلام نماید. این کار، حداکثر تا پیش از اعلام پذیرش مقاله برای انتشار در نشریه ی اول امکان پذیر است.
- * چنان چه نتایج یک پژوهش به صورت خلاصه در مجموعه مقالات یک کنفرانس علمی به چاپ رسیده باشد، ارسال آن، جهت بررسی و چاپ به صورت کامل در یک نشریه، بلامانع است.

ی- همایشانی انتشارات

۵۱) پژوهشگر، داده های مقاله ی پیشن خود را با اندکی تغییر در متن، در مقاله ای با عنوان جدید به چاپ رساند.

- ۵۲) چاپ کامل مقاله یا مقاله شباهت بالا در یک مجله دیگر.
- * دارنده ایده علمی می تواند مقاله ای که در یک زبان چاپ شده را در یک زبان دیگر نیز به چاپ برساند مشروط بر آن که به مقاله اول ارجاع بدهد.
- * تکرار قسمت هایی از بخش مواد و روش ها در مقالات بعدی همان نویسنده (گان)، در صورت ضرورت، بلامانع است، اما در هر حال ذکر مرجع لازم می باشد.

ک- خرید و فروش آثار پژوهشی

- ۵۳) خرید و فروش آثار پژوهشی (مقالات، پایان نامه و ...) به نحوی که خریدار، تحقیق را به نام خود به عنوان پژوهشگر یا پدیدآورنده و صاحب اثر استفاده کند.
- ۵۴) ضبط، خرید، فروش و سوء استفاده از سخنرانی های افراد بدون اجازه.

ل- جعل هویت

- ۵۵) ارائه اشتباه هویت خود یا هویت افراد دیگر در بافت علمی / دانشگاهی.
- ۵۶) انتشار آثاری با اسامی جعلی یا با اسامی افراد دیگر بدون اجازه آن ها.
- ۵۷) جعل امضا و تهیه گواهی پذیرش جعلی جهت اخذ امتیازات مربوط.

مصادیق تخلفات پژوهشی در ۵۷ بند در تاریخ ۹۳/۱۲/۲۳ به تایید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسیده است.

